

100-vuotias Suomen Metsätieteellinen Seura

Metsänhoitajakoulutus alkoi Suomessa Evon metsäopistossa vuonna 1867. Metsätalous ja tekniset alat alkoivat kasvaa voimakkaasti 1870-luvulla, jolloin perustettiin Helsingin Polytekninen opisto ja höyrysahat aloittivat toimintansa. Vuosisadan lopulla haluttiin uudistaa metsänhoitajien koulutusta, sillä Evon metsäopiston taso oli vaatimaton ja sijainti syrjäinen. Vuonna 1903 senaattori A. Osw. Kihlman antoi juuri vastikään väitelleelle ja kasvitieteen dosentiksi nimiteylle A.K. Cajanderille tehtäväksi suunnitella korkeimman metsäopetuksen siirtoa Keisarilliseen Aleksanterin-Yliopistoon. Metsähallituksen ylitirehtööri P.W. Hanrikainen ja senaattori Kihlman suosittelivat Cajanderille kuitenkin ensin opintoja Evon metsäopistossa, jossa Cajander sitten suoritti metsäkonduktöörin tutkinnon. Korkein metsäopetus aloitti Helsingissä vuonna 1908, ja samalla oli perustettu ensimmäiset metsätieteiden professuurit metsänhoitoon ja metsänarvioimiseen.

A.K. Cajander laati metsäopetuksen siirtämisen ohella vuosina 1906–1908 Metsähallituksen Senaatille tekemästä aloitteesta esityksen ”Metsätieteellinen tutkimustoiminta ulkomailla ja ehdotus sen järjestämiseksi Suomessa”. Tämä selvitys painettiin vuonna 1909 Metsähallituksen vuoden 1907 vuosikertomuksen liitteenä. Julkaisussa esitetään yksityiskohtainen ehdotus metsätieteellisen koelaitoksen perustamisesta ja myös uuden tieteellisen seuran perustamista.

A.K. Cajander kutsui Suomen Metsätieteellisen Seuran perustamiskokouksen koolle 29. huhtikuuta 1909. Uuden tieteellisen seuran tavoite oli luoda vankka pohja Suomen metsätieteelliselle tutkimukselle ja myös seurata metsätieteiden kehitystä muissa maissa. Cajanderin näkemyksen mukaan kotimaista metsätaloutta oli välttämätöntä tukea kotimaisella tutkimuksella. Metsätieteellistä koelaitosta ei kuitenkaan, poliittisten syiden takia, vielä tuolloin perustettu – sitä piti odottaa lähes kymmenen vuotta.

Metsätieteellinen Seura on ollut perustamisestaan lähtien suomalaisten metsätieteiden yhteyden rakentaja. Seura on ollut pääasiassa julkaisutoiminnasta vastaavana tieteellisenä seurana yliopistollisen metsäopetuksen ja tutkimuksen ja Metsäntutkimuslaitoksen välisen yhteyden ylläpitäjä. Helsingin yliopiston ja Metsäntutkimuslaitoksen lisäksi vuosikymmenien saatossa yhteistyökumppaneiksi ovat tulleet Joensuun yliopisto, monet muut yliopistot ja metsätalouden toimijat.

Kuluneen sadan vuoden ajan Metsätieteellisen Seuran toiminnan tavoitteena on ollut edistää Suomen metsätieteellistä tutkimustyötä ja toimia tutkimusta tekevien henkilöiden yhdysseitinä. Tarkoitustaan Metsätieteellinen Seura on toteuttanut hoitamalla julkaisutoimintaa, järjestämällä metsätieteellistä tutkimusta koskevia tilaisuuksia, hoitamalla julkaisuvaihtoa, myöntämällä apurahoja rahastoistaan ja muutoin edistämällä metsätieteiden toimintaa kuten antamalla lausuntoja ja kannanottoja.

Jo perustamiskokouksessa tieteellinen julkaisutoiminta nähtiin tärkeäksi osaksi uutta tieteellistä seuraa ja siellä ilmoitettiin julkaistavaksi suomalaisen metsäntutkimuskirjallisuuden klassikko ”Ueber Waldtypen”. Tutkimus julkaistiin uuden tieteellisen sarjan, Acta Forestalia Fennican, ensimmäisenä julkaisuna. Viimeisten kahden vuosikymmen aikana julkaisutoiminnan merkitys on edelleen vahvistunut, kun Silva Fennica -sarja on kansainvälistynyt Metsätieteellisen Seuran ja Metsäntutkimuslaitoksen välisenä yhteistyönä. Samalla tieteellisen julkaisutoiminnan tärkeäksi osaksi on muodostunut tutkimuksen laadun arviointi. Viime aikoina tieteen julkaisemisessa on käynnissä muutos, jossa tieteellisten seurojen sarjat ovat vähenneet kansainvälisten suurten tiedekustantajien sarjojen paineessa. Kansainvälisesti merkittävistä metsätieteen yleissarjoista Silva Fennican lisäksi ainoastaan pari muuta sarjaa toimii nykyisin tieteellisten seurojen kustantamana.

Tieteellisten seurojen toiminnalla on Euroopassa ja myös Suomessa pitkä perinne. Tutkimuksen tekeminen on nykyisin muuttunut nopeatahtiseksi tutkimustulosten tai kehitystyön tekemiseksi, jolloin tutkijoille on jäänyt yhä vähemmän aikaa osallistua muuhun toimintaan tiedeyhteisössä. Tieteellisten seurojen toiminta ja merkitys on perustunut pääasiassa tutkijoiden vapaaehtoiseen työhön tieteen edistämiseksi. Seurojen voimavarana on perinteisesti ollut tutkijoiden henkinen pääoma. Rahalliset varat ovat useimmiten vähäisiä ja toimintaa on rahoitettu avustuksilla.

Suomen Metsätieteellinen Seura on vuosisadan ajan ollut merkittävä toimija metsätieteellisen tutkimuksen edistämässä ja metsätalouden kehittämässä. Seura on toiminut keskustelun herättäjänä myös metsätaloutta koskevissa ajankohtaisissa aiheissa. Metsätieteellisen Seuran työn jatkuminen edellyttää kuitenkin, että metsäalan eri toimijat jatkossakin osallistuvat yhteiseen toimintaan ja toiminnan kehittämiseen. Tieteellinen julkaisutoiminta vaatii erityisosaamista ja voimavaroja, joita tieteellinen seura ei yksin pysty tarjoamaan. Siksi Metsätieteellinen Seura tarvitsee vahvistavia kumppaneita erityisesti kansainvälisen tieteellisen julkaisutoiminnan toteuttamiseksi myös tulevaisuudessa.

Eeva Korpilahti